

Turun ammatti-instituutin opetussuunnitelman yhteinen osa

Kasvatus- ja opetuslautakunnan
suomenkielinen lukio- ja ammattiopetusjaosto
9.6.2015 § 47

Sivistystoimialan ammatillisen koulutuksen
palvelualueen johtoryhmä 26.5.2015

Sivistystoimialan aikuiskoulutuksen
palvelualueen johtoryhmä 8.6.2015

Sisällysluettelo

1. TURUN AMMATTI-INSTITUUTIN VISIO, ARVOT JA KOULUTUSTEHTÄVÄ	2
2. AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS	3
2.1. Tutkinnon muodostuminen, opetussuunnitelma ja opintojen ohjaus	4
2.2. Opetussuunnitelman rakenne	4
2.3. Opinto-ohjaus ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)	5
2.4. Ammatillinen erityisopetus	5
2.5. Maahanmuuttajien ja eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	6
2.6. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt	6
2.7. Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa	7
2.8. Todistukset	7
2.8.1. Tutkintotodistus	7
2.8.2. Todistus suoritetuista tutkinnon osista ja opinnoista	7
2.8.3. Erotodistus	7
2.8.4. Kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen tai todistuksen liite	8
2.8.5. Todistus kuljetusalan perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta	8
2.9. Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen	8
2.9.1. Opiskeluhoito ja yhteisöllisyys	8
2.9.2. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	9
3. NÄYTTÖTUTKINNOT	9
3.1. Hakeutumisvaihe, opiskelijavalinta ja soveltuvuus	9
3.2. Näyttötutkinnot ja henkilökohtaistaminen	10
3.3. Opintojen aikainen ohjaus ja tukitoimet	10
3.4. Työssäoppiminen ja työturvallisuus	11
3.5. Opintojen rahoitus	11
3.6. Arviointi ja todistukset	12
3.7. Jatko-opintokelpoisuus	12
4. OPPISOPIMUSKOULUTUS	12
4.1. Opiskelijan edut oppisopimuskoulutuksessa	12
4.2. Jatko-opintokelpoisuus	12

Turun ammatti-instituutin opetussuunnitelman yhteinen osa

1. TURUN AMMATTI-INSTITUUTIN VISIO, ARVOT JA KOULUTUSTEHTÄVÄ

Turun ammatti-instituutti on Turun kaupungin ylläpitämä monialainen ammatillinen oppilaitos. Hallinnollisesti Turun ammatti-instituutti on osa Turun kaupungin sivistystoimialaa ja Turun ammatti-instituutti toimii sivistystoimialan yhteisen vision ja toiminta-ajatuksen mukaisesti.

Sivistystoimialan visio 2020

Turussa kasvatusta- ja opetuspalvelut mahdollistavat kaiken ikäisille oppijoille edellytykset kehityä yksilöinä omien vahuuksiensa ja tavoitteidensa pohjalta. Kasvatusta- ja opetustoimi on haettu työpaikka, jossa työskentelee innostunutta, arvostettua ja osaavaa henkilökuntaa. Turun kasvatusta- ja opetuspalvelut ovat maan parhaimmistoa ja toimivat esimerkkinä muille.

Sivistystoimialan toiminta-ajatus

Turun sivistystoimialan henkilöstö järjestää laadukkaita ja monipuolisia kasvatusta- ja opetuspalveluita yhteiskuntavastuullisesti asiakkaan tarpeista lähtien. Kasvatusta- ja opetustoimi edistää Turun seudun vetovoimaisuutta sekä asukkaiden hyvinvointia, elämänhallintaa ja aktiivisuutta.

Sivistystoimialan arvot

Sivistystoimialan arvot noudattavat kaupungin yhteisiä arvoja. Näiden arvojen pohjalta on luotu sivistystoimialalle ohjaavat periaatteet, jotka ovat:

Asiakaslähtöisyys

- palvelutarpeiden ennakointi ja joustava reagointi muuttuviin tarpeisiin
- palvelut ovat monipuolisia, sisältävät riittävästi valinnan mahdollisuuksia ja ovat joustavasti ja tasa-arvoisesti asiakkaiden käytettävissä
- asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen

Osaaminen ja luovuus

- monialaisen henkilöstön osaamispääomasta huolehtiminen
- muiden osaamisen arvostaminen
- ennakkoluuloton uusien keinojen ja menetelmien käyttäminen toiminnassa
- rohkea vaihtoehtojen etsintä käytäntöjen toimivuuden lisäämiseksi sekä lähi- että verkko- ja etäpalveluiden avulla

Vastuullisuus

- sosiaalinen kestävyys (terveet elämäntavat, oikeudenmukaisuus, hyvät ihmissuhteet)
- kulttuurinen kestävyys (suomalaisen ja turkulaisen kulttuurin ja perinteen välittäminen ja arvostaminen sekä monikulttuurinen oppimisympäristö)
- ekologinen kestävyys (luonnon monimuotoisuuden ja puhtaan luonnon säilyttäminen tuleville sukupolville, säästeliäs raaka-aineiden ja energian käyttö)
- taloudellinen kestävyys (kokonaisvaltainen taloudellisuus, jossa huomioidaan päätöksen vaikutukset tulevaisuudessa myös suhteessa muihin toimijoihin)

Tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus

- tasapuolisesti ja oikein kohdennettu tuki kasvulle ja kehitymiselle
- tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen toisten ihmisten huomioonottaminen
- yhteistoiminta sidosryhmien kanssa paikallisesti, alueellisesti ja kansainvälisesti
- toimivat työyhteisötaidot
- hyvä johtaminen

Kansainvälisyys

- eri kulttuurien ymmärtäminen, omien arvojen ja kulttuuripohjan tiedostaminen
- valmius toimia kulttuurikontekstista riippumatta eri tilanteissa
- kansainväliseen opiskeluun ja työelämään valmentaminen
- liikkuvuuden lisääminen

Turun ammatti-instituutin koulutustehtävänä on toimia yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon, luonnontieteiden, tekniikan ja liikenteen, sosiaali-, terveys- ja liikunta sekä matkailu-, ravitsemis- ja talousalan tarpeiden mukaisena perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta antavana oppilaitoksena. Turun ammatti-instituutissa järjestetään myös ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta ja urheilijoiden ammatillista peruskoulutusta.

2. AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS

Turun ammatti-instituutissa voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon opetussuunnitelmaperusteisena, näyttötutkintoperusteisena tai oppisopimuskoulutuksena. Nuorisoasteen opetus järjestetään niin, että peruskoulupohjainen opiskelija pääsääntöisesti suorittaa opetussuunnitelmaperusteisen koulutuksen ryhmän mukana kolmessa vuodessa. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman pohjalta opiskeluaika voi olla tätä lyhyempi tai tarvittaessa myös pidempi.

Opetusta järjestetään lähi-, etä-, monimuoto- ja verkko-opetuksena sekä työssäoppimisena. Jokainen perustutkinto sisältää vähintään 30 osaamispistettä työssäoppimista.

Alakohtaiset erityisvaatimukset

Opiskelijan tulee olla kykenevä teoriaopintoihin, käytännön tehtäviin ja työssäoppimiseen. Koulutusaloilla, joissa on työskentelyä alaikäisten, potilaiden, asiakkaiden tai liikenneturvallisuuden kanssa, on erityisiä terveydentilavaatimuksia, jotka löytyvät alakohtaisilta nettisivuilta.

(SORA-LAINSÄÄDÄNTÖ RATKAISUJA OPISKELUUN SOVELTUMATTOMUUTEEN 951/2011,1032/2011)

Alakohtaisista terveydentilaa koskevista vaatimuksista ja rikosrekisteriotteen pyytamisestä ennen tiettyjä työssäoppimiskaksikoita tiedotetaan nettisivuilla alakohtaisissa opinnon kuvauksissa. Lisäksi näistä asioista tiedotetaan opiskelijanoppaassa ja tietoa lähetetään alueen opinto-ohjaajille sekä valintakokeeseen kutsuttaville ja valituille.

Jos on syytä epäillä opiskelijan soveltuvuutta alalle, häntä ohjataan ammatinvalintakysymyksissä. Opiskelijalta voidaan viimesijaisena keinona peruuttaa opiskeluoikeus opinnoissa, joihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta koskevia vaatimuksia. Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista kuullaan aina opiskelijaa ja alaikäisen huoltajia. Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja määräaikaisesta erottamisesta päättää lakisääteinen, monijäseninen Sora-toimielin.

Lisätietoja mahdollisesta opiskeluoikeuden peruuttamisesta, huumausainetestiä koskevan todistuksen tai rikosrekisteriotteen vaatimisesta: laki ammatillisesta koulutuksesta.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630>

2.1. Tutkinnon muodostuminen, opetussuunnitelma ja opintojen ohjaus

Perustutkinto muodostuu 135 osaamispisteen laajuisista ammatillisista tutkinnon osista, 35 osaamispisteen laajuisista yhteisistä tutkinnon osista ja 10 osaamispisteen laajuisista vapaasti valittavista tutkinnon osista.

Oppilaitoksen alakohtaiset opetussuunnitelmat perustuvat valtakunnallisiin tutkinnon perusteisiin. Tutkinnon perusteissa kerrotaan ammattitaito- ja osaamisvaatimuksissa mitä opiskelijan valmistuessaan pitää hallita ja oppilaitoksen alakohtaisissa opetussuunnitelmissa kuvataan miten ammattitaidon saavuttamiseksi tarvittava opetus Turun ammatti-instituutissa on järjestetty.

Seuraavassa on yleiset periaatteet opetussuunnitelman rakenteesta, jota kaikkien tutkintojen opetussuunnitelmat noudattavat:

2.2. Opetussuunnitelman rakenne

Alakohtaisessa tutkinnon kuvauksessa kerrotaan osaamisalat ja mitä tutkinnon osia Turun ammatti-instituutissa voi opiskella, miten tutkinnon osat muodostuvat opinnoista ja kuinka niiden toteutus ja kautuu kolmelle vuodelle. Opinnoista ilmenevät mm. opetuksen keskeiset sisällöt, tavoitteet ja arviointi.

Tutkinnon kuvauksesta ilmenee myös opiskelijan mahdollisuus tehdä valintoja. Valinnaisuuden määrä vaihtelee tutkinnoittain. Kaikilla opiskelijoilla valinnaisuutta on yhteisissä tutkinnon osissa ja vapaasti valittavissa tutkinnon osissa.

Turun ammatti-instituutin tutkintokohtaiset opetussuunnitelmat löytyvät koulun nettisivuilta. Tarkemmat alakohtaiset opintojen kuvaukset ovat opiskelijoiden ja huoltajien luettavissa opiskelijahallintojärjestelmässä Wilma-tunnusten saamisen jälkeen.

Aikuskoulutuksessa opiskelijoille laaditaan erillinen henkilökohtaistamissuunnitelma.

Tutkinnossa voi olla myös osaamisalaoja tai valinnaisia ammatillisia tutkinnon osia, joita instituutissa ei järjestetä. Mikäli opiskelija haluaa valita tällaisia opintoja, on asiasta neuvoteltava oman alan opinto-ohjaajan ja koulutuspäällikön kanssa etukäteen.

2.3. Opinto-ohjaus ja henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

Opinto-ohjausta antavat opettajat ja opinto-ohjaajat ja sitä toteutetaan sekä ryhmä- että yksilökohtaisesti. Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa riittävästi koulutukseen liittyvää tietoa. Opinto-ohjauksesta on laadittu henkilökunnalle erillinen ohje, joka löytyy TAI:n sivuilta henkilökunnan ohjeista.

Opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan mm. suunnitelma vapaasti valittavien ja valinnaisten yhteisten opintojen ja työssäoppimisen suorittamisesta. Ohjeet aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta nuorisoasteen koulutuksessa löytyvät Turun ammatti-instituutin sivuilta.

Opiskelijaa ohjataan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laadinnassa ja sen toteutumisen seurannassa. Opiskelija täyttää sähköisen HOPS-lomakkeen Wilma-järjestelmässä ja sitä täydennetään ryhmäohjaajan tai opinto-ohjaajan kanssa käytävien keskustelujen yhteydessä. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään oppimisen tavoitteet, opintojen suorittaminen, suoritustavat ja ajoitus sekä opintojen arviointi. Mahdolliset oppimista vaikeuttavat seikat tunnistetaan ja opiskelijan itseohjautuvuutta ja ammatillista kasvua ohjataan ja tuetaan. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma sisältää opiskelijan yksilölliset valinnat, opinnoissa etenemisen, oppimisen arvioinnin, opiskelijan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen, työssäoppimisen paikat ja ajat sekä ammattiosaamisen näytöt.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista ja opintojen edistymistä seurataan, ja tarvittaessa opiskelijalle annetaan tukea. Opiskelijaa ohjataan tekemään omaa oppimistaan koskevia päätöksiä sekä tarvittaessa tarkentamaan ja muuttamaan suunnitelmaa opintojen edetessä.

Tavoite on, että opiskelija suorittaa koko tutkinnon. Hän voi suorittaa myös tutkinnon osan tai osia kerrallaan, silloin kun se on opiskelunvalmiuksien, elämäntilanteen tai työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaista. Tällaisissa tilanteissa opiskelijalle laaditaan suunnitelma koko tutkinnon suorittamisesta. Kyseeseen voi tulla koulutuksen tai tutkinnon suorittaminen joko oppisopimuksella tai aikuiskoulutuksessa.

2.4. Ammatillinen erityisopetus

Koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiseksi jokaisella opiskelijalla pyritään erilaisista oppimisedellytyksistä riippumatta turvaamaan yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua ammatilliseen koulutukseen sekä sijoittua koulutuksen jälkeen työhön ja yhteiskuntaan täysivaltaisena kansalaisena.

Erityisopetusta tarvitsevalle opiskelijalle laaditaan kirjallinen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) (L 630/1998, 20 §). HOJKS laaditaan yhdessä opiskelijan, tarvittaessa hänen huoltajansa, aikaisemman koulun edustajien sekä opettajien ja opiskelijahuollon asiantuntijoiden kanssa.

Ammatillisessa erityisopetuksessa opetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että opiskelija mahdollisimman suurella määrällä saavuttaa saman pätevyuden kuin muussa ammatillisessa koulutuksessa. Tavoitteita voidaan mukauttaa opiskelijan edellytysten mukaan joko niin, että kaiken opetuksen tavoitteet on mukautettu, tai mukauttamalla vain yhden tai sitä useamman tutkinnon osan tavoitteet.

Opetuksessa keskitytään opiskelijan vahvojen osaamisalueiden tukemiseen, jotta hänelle taataan hyvät mahdollisuudet sijoittua työhön. Erityistä huomiota kiinnitetään työssä harjaantumiseen työssäoppimisen jaksojen aikana.

Lisätietoja Turun ammatti-instituutin erityisopetuksen suunnitelmasta (henkilökunnan ohjeet).

2.5. Maahanmuuttajien ja eri kieli- ja kulttuuriryhmien opetus

Maahanmuuttajaopiskelijoiden ja muiden kieli- ja kulttuuriryhmien edustajien, kuten saamenkielisten, romanien ja viittomakielisten opiskelijoiden ammattitaitovaatimukset ovat pääsääntöisesti samat kuin muidenkin opiskelijoiden. Opetuksessa noudatetaan ammatillisen perustutkinnon perusteita.

Opiskelijoita, joiden äidinkieli on muu kuin oppilaitoksen opetuskieli, tuetaan etenkin kielten opinnoissa ja erityisin opetusjärjestelyin. Opetuksessa otetaan tarvittaessa huomioon opiskelijoiden tausta, kuten äidinkieli, kulttuuri ja koulutuksen aikana kehittyvä kielitaito.

2.6. Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt

Työssäoppiminen on aidossa työympäristössä tapahtuvaa tavoitteellista, ohjattua ja arvioitua opiskelua. Työssäoppimisjaksojen tulee olla ammatinhallinnan kannalta riittävän pitkiä ja monipuolisia. Työpaikkojen ja oppilaitoksen yhteistyöllä varmistetaan työssäoppimisen ja muun ammatillisen koulutuksen työelämävastavuus, laatu ja ajantasaisuus. Oppilaitos huolehtii, että opiskelija saa riittävästi ohjausta ja opetusta työssäoppimisen aikana. Oppilaitos kerää palautetta työssäoppimisesta. Työssäoppimisen toteutus ilmenee tutkinto kohtaisesta opetussuunnitelmasta, jossa kerrotaan työssäoppimisjaksojen kesto, ajankohta ja mihin ammatillisiin tutkinnon osiin työssäoppiminen sisältyy.

Opiskelijalle laaditaan työpaikan edustajan, työssäoppimista ohjaavan opettajan ja opiskelijan allekirjoittama sopimus työssäoppimisesta. Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa on olemassa kaikkia opiskelijoita koskevat, työnantajan ja oppilaitoksen väliset ”kattosopimukset”, jolloin opiskelijakohtaista sopimusta ei tarvita.

Työssäoppimisen aikana opiskelija ei yleensä ole työsuhteessa työnantajaan, eikä hänelle makseta palkkaa. Jakson aikana opiskelija on oikeutettu saamaan opintotuen ja opintososiaaliset edut niistä erikseen annettujen ohjeiden mukaan. Kun työssäoppiminen toteutetaan ulkomailla, järjestämisessä otetaan huomioon myös paikalliset määräykset.

Työturvallisuusasioissa noudatetaan työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näytön toteutussuunnitelmaan ja sopimukseen työssäoppimisesta tai ”kattosopimukseen” kirjattuja turvallisuuteen, perehdytykseen, tapaturmiin ja vahingonkorvauksiin liittyviä vastuuta ja vakuutuksia. Ennen työn aloittamista työnantaja ja oppilaitos varmistavat yhdessä, että opiskelijalla on edellytykset tehdä ko. työtä turvallisesti ja terveyttään vaarantamatta sekä ohjeita noudattaen.

Alakohtaisesti laaditaan ammattiosaamisen näyttöjen toteutussuunnitelma, jonka ammattiosaamisen näyttöjen toimielin hyväksyy. Lisäksi opettaja, opiskelija sekä työpaikkaohjaaja suunnittelevat näytöt tutkinnon osittain. Näytön arviointi suoritetaan kriteeriperusteisesti.

Turun ammatti-instituutti kouluttaa työpaikkaohjaajiaan ja opettajiaan Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti ja tekee alueellista yhteistyötä koulutusten kehittämiseksi (www.laakeri.info). Uudet opettajat veloitetaan suorittamaan koulutus. Oppilaitoksen ja työpaikan tiivis yhteistyö ja koulutettu työpaikkaohjaaja ovat etu opiskelijalle, koska ne edistävät opiskelijan ohjauksen laatua ja määrää työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

2.7. Opiskelijan arviointi ammatillisessa peruskoulutuksessa

Opiskelijan arviointi on osaamisperusteista, joka tarkoittaa että opiskelijan osaamista ja oppimista verrataan tutkinnon ammattitaitovaatimuksiin tai osaamistavoitteisiin. Erikseen arvioidaan opiskelijan oppimista ja oppimisen lopputuloksena saavutettua osaamista.

Oppimisen arvioinnin tavoite on, että opiskelija tietää, mitä hän jo osaa ja mitä hänen on vielä opittava. Oppimisen arviointia, eli palautetta oppimisen etenemisestä antaa sekä opettaja että työpaikkaohjaaja. Oppimisen arviointi on yleensä sanallista ja sen tarkoitus on ohjata, motivoida ja kannustaa opiskelijaa tavoitteiden saavuttamiseen ja tukea opiskelijan myönteisen minäkuvan kehittymistä sekä kasvua ammatti-ihmisenä.

Kun opiskelijalla on ollut mahdollisuus oppia tietty kokonaisuus, hänen osaamistaan arvioidaan opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa pääasiassa aidoissa työelämätilanteissa tapahtuvalla ammattiosaamisen näytöllä. Yhteisiä opintoja ja tarvittaessa myös ammatillista osaamista arvioidaan lisäksi oppilaitoksessa järjestettävillä erilaisilla tehtävillä, kokeilla, jne.

Opiskelijan ohjauksen ja kannustuksen lisäksi arviointi tuottaa tietoa osaamisen tasosta opiskelijalle itselle, opettajille ja työnantajille sekä jatko-opintoihin pyrkimistä varten.

Erillinen arvioinnin toteuttamissuunnitelma löytyy ammatti-instituutin nettisivuilta.

Lakisääteinen ammattiosaamisen näyttöjen toimitus hyväksyy opetussuunnitelmaperusteisen koulutuksen alakohtaiset ammattiosaamisen näyttösuunnitelmat, joista ilmenee myös mitä muuta arviointia tutkinnon osaan kuuluu.

2.8. Todistukset

2.8.1. Tutkintotodistus

Tutkintotodistus on asiakirja, joka sisältää päättö- ja näyttötodistuksen. Päättötodistukseen merkitään arvosanat kaikista tutkinnon osista, joista tutkinto muodostuu. Vapaasti valittavat tutkinnon osat voidaan opiskelijan valinnan mukaan jättää ilman arvosanaa. Nuorten koulutuksessa päättötodistukseen tulevat ammatillisten tutkinnon osien arvosanat muodostuvat ammattiosaamisen näytön ja muun osaamisen arvioinnin perusteella. Ammattiosaamisen näytöt on suoritettava hyväksytysti, jotta tutkinnon osasta voidaan antaa arvosana päättötodistukseen.

2.8.2. Todistus suoritetuista tutkinnon osista ja opinnoista

Opintojen keskeytyessä opiskelijalle annetaan todistus suoritetuista tutkinnon osista ja opinnoista, ammattiosaamisen näytöistä ja aikaisemmin hankitusta osaamisesta. Todistukseen merkitään arvosanojen lisäksi myös sellaisiin tutkinnon osiin osallistuminen, joista opiskelija ei ole saanut vielä arvosanaa, sekä tieto siitä, mitä suorituksia tutkintotodistuksen saaminen opiskelijalta edellyttää.

2.8.3. Erotodistus

Tarvittaessa opiskelijalle annetaan erotodistus.

2.8.4. Kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistuksen tai todistuksen liite

Tarvittaessa opiskelijalle annetaan kansainväliseen käyttöön tarkoitettu tutkintotodistus tai todistuksen liite.

2.8.5. Todistus kuljetusalan perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta

Todistuksesta kuljetusalan perustason ammattipätevyyskoulutuksen suorittamisesta on voimassa, mitä opetusministeriön kirjeessä (12.6.2007 nro 146/530/2007) ohjeistetaan.

2.9. Opiskeluhyvinvoinnin tukeminen

2.9.1. Opiskeluhoolto ja yhteisöllisyys

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista toimintaa kutsutaan opiskeluhoelloksi. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia ja lisäksi huolehtia koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä oppimisympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena toimintana ja sen painopiste on ongelmien ennaltaehkäisyssä ja yhteisöllisyyden lisäämisessä. Siksi me Turun ammatti-instituutissa puhummekin opiskeluhyvinvoinnin tukemisesta ja se kuuluu kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien tehtäviin.

Yhteisöllisesti toimivassa oppilaitoksessa opiskelijat, opettajat ja muu henkilöstö vaikuttavat toisiinsa myönteisellä tavalla. Ilmapiiri on avoin ja kannustava ja rohkaisee kaikkia aloitteellisuuteen. Tämä luo turvallisuutta, joka vapauttaa yksilöt toimimaan omana itsenään. Ihmiset uskaltavat rehellisesti kertoa miten he kokevat asiat, mitä he toivovat, mikä heidän mielestään on ongelmallista ja millaisia muutoksia he haluaisivat aikaansaada. Yhteisöllisyys mahdollistaa sen, että kaikki voivat kokea olevansa osallisia siinä mitä tapahtuu ja he kantavat myös oman vastuunsa opiskeluympäristön kunnossapidosta ja yhteisten asioiden hoidosta.

Yhteisöllisyyden tukemista Turun ammatti-instituutissa on: ryhmäytymisen edistäminen (toiminnalliset aloitukset), opiskelijakuntatoiminta, tutortoiminta, terveyden edistäminen (henkinen ja fyysinen sekä savuttomuuteen kannustaminen), työyhteisön turvallisuuden valvonta, oppilaitosympäristön viihtyisyydestä huolehtiminen, oppilaitoksen tapahtumat (juhlat, vierailut, teemaviikot, teemapäivät) ja henkilökunnan työpaikkakokoukset. Yhteisöllinen toiminta tarjoaa mahdollisuuksia myös arvopohdintaan ja kulttuuriperintöön perehtymiseen (suomalaisesta kulttuurista kertominen vierasmaalaisille ja vieraisiin kulttuureihin perehtyminen).

Turun ammatti-instituutissa toimii monialainen opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä, joka tehtävänä on vastata opiskeluhoollon suunnitelman laadinnasta ja seurata eri koulutalojen opiskeluhyvinvointiryhmien toimintaa. Koulutaloikohtaiset opiskeluhyvinvointiryhmät suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä opiskelijoiden ja koulutalon henkilöstön kanssa yhteisöllisyyttä tukevaa ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia edistävää toimintaa. Suunnitelmia laadittaessa ja päivitettäessä kuullaan opiskelijoita ja mahdollisuuksien mukaan huoltajia Vuosittain tehdään koulukiusaamiskysely ja havaittuun kiusaamiseen puututaan.

Opiskelija, joka kaipaa opiskeluun tai elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa henkilökohtaista ohjausta tai tukea voi keskustella ensin oman ryhmänohjaajan tai opinto-ohjaajan kanssa, tai ottaa suoraan yhteyttä terveydenhoitajaan, lääkäriin, kuraattoriin, psykologiin tai uraohjaajaan. Myös oppilaitospappi ja koulupoliisi auttavat tarvittaessa. Opiskeluhoollon henkilöstö järjestää myös ryhmämuotoista tuki-toimintaa mm. mielialataidot ja jännittäjien ryhmä.

Opiskeluhooltohenkilöstön yhteystiedot ja vastaanottoajat löytyvät koulutaloikohtaisesta opiskelijanoppaasta.

2.9.2. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Oppilaitos tekee yhteistyötä opiskelijoiden huoltajien kanssa. Oppilaitos järjestää kotiväeniltoja ja ryhmänohjaaja tai joku opiskelijahuoltoon osallistuvista henkilöistä on tarvittaessa Wilman välityksellä tai henkilökohtaisesti yhteydessä alaikäisen opiskelijan huoltajiin. Myös täysi-ikäisen opiskelijan huoltajiin voidaan olla yhteydessä, mikäli hän on antanut siihen luvan.

Oppilaitoksen henkilökunnan yhteystiedot löytyvät opiskelijan oppaasta ja oppilaitoksen nettisivuilta. Opettajiin ja muuhun henkilökuntaan saa yhteyden Wilma pikaviestillä, sähköpostilla ja puhelimitse. Huoltajia kannustetaan olemaan yhteydessä oppilaitokseen aina kun aihetta ilmenee.

Mahdollisuuksien mukaan huoltajien edustajia voidaan kutsua osallistumaan talokohtaisiin tapahtumiin tai opiskeluhuvinvointiryhmien kokouksiin.

3. NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot on erityisesti aikuisia varten luotu joustava tapa suorittaa tutkinto. Tarjoamme ammatillisiin perus- ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin valmistavaa koulutusta. Hakeutumisvaiheessa hakeutujan osaamista verrataan tutkinnossa vaadittavaan ammattitaitoon. Tämän pohjalta laaditaan suunnitelma, jossa määritellään tarvittavan valmistavan koulutuksen laajuus puuttuvan ammattitaidon hankkimiseksi.

Kun opiskelija on saavuttanut tutkinnon perusteiden mukaisen, riittävän ammattitaidon hänellä on mahdollisuus suorittaa tutkinto tai tutkinnon osia pääsääntöisesti aidoissa työtehtävissä työpaikoilla.

Aikuiskoulutus tarjoaa puitteet osaamisen kehittymiselle ja ammatilliselle kasvulle. Korostamme seuraavia teemoja:

- yksilön kehittyminen ja ammatillinen kasvu
- aktiivinen kansalaisuus, vastuullisuus ja osallisuus
- yhteisöllisyys ja yhteistyö
- vuorovaikutus ja viestintä
- kriittinen ajattelu ja tutkiva työote
- luovuus ja ongelmanratkaisu
- oppimaan oppiminen ja itseohjautuvuus

Pedagogisiin menetelmiin kuuluvat joustavat, monimuotoiset ratkaisut sisältäen lähi- ja etäopetusta sekä työssäoppimista. Etäopiskeluun voi sisältyä esimerkiksi verkko-opiskelua, projekti- ja ryhmätyöskentelyä sekä opintovierailuja.

3.1. Hakeutumisvaihe, opiskelijavalinta ja soveltuvuus

Aikuiskoulutuksen tavoitteena on tukea niiden aikuisopiskelijoiden kouluttautumista, joille siitä on eniten hyötyä työllistymisen ja työmarkkinoilla säilymisen näkökulmasta.

Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijavalinnasta seuraavien kriteerien mukaisesti:

- Erityiset alakohtaiset / tutkintokohtaiset kriteerit
- Soveltuvuus alalle
- Motivaatio, tavoitteellisuus ja koulutuksen tarve
- Opinnoissa ja ammatissa vaadittava terveydentila
- Edellytykset opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen

Opinnoissa ja ammatissa vaadittava terveydentila voi olla erikseen määritelty tutkinnon perusteissa.

Alakohtaisista erityisvaatimuksista on säädetty SORA-lainsäädännössä (951/2011, 1032/2011). Laissa pyritään lisäämään koulutuksen järjestäjän mahdollisuutta puuttua tilanteisiin, jotka liittyvät opiskelijoita koskeviin soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin. Erityisesti on pyritty parantamaan potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenteen turvallisuutta, alaikäisten turvallisuutta, opiskelu- ja työyhteisön turvallisuutta sekä yksittäisen opiskelijan oikeusturvaa. Jos on syytä epäillä opiskelijan soveltuvuutta alalle, häntä ohjataan ammatinvalintakysymyksissä ohjaavan opettajan toimesta. Opiskelijalta voidaan peruuttaa opiskeluoikeus opinnoissa joihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta koskevia vaatimuksia. <http://www.finlex.fi>

3.2. Näyttötutkinnot ja henkilökohtaistaminen

Aikuiskoulutuksessa tutkinnot suoritetaan näyttötutkintoina. Näyttötutkintojärjestelmä mahdollistaa osaamisen osoittamisen ja tutkinnon suorittamisen ilman valmistavaa koulutusta. Näyttötutkintojen tarkoitus on tarjota aikuisille joustavat järjestelyt ja parhaat mahdolliset olosuhteet osoittaa osaamistaan tutkinnoissa sekä kehittää ja uudistaa työelämässä tarvitsemaansa ammattitaitoa. Aikuiskoulutuksessa näyttötutkintoihin valmistavan koulutuksen suunnittelu perustuu osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, henkilökohtaistamiseen. Henkilökohtaistamisessa otetaan huomioon asiakkaan tarpeet koulutukseen hakeutumisessa, tutkinnon suorittamisessa ja valmistavaan koulutukseen osallistumisessa. Henkilön hakeutuessa suorittamaan näyttötutkintoa oppilaitos selvittää hänen aikaisemman osaamisensa ja muut lähtökohdat tutkinnon suorittamiseksi.

Jokaiselle tutkinnon suorittajalle laaditaan henkilökohtaistamissuunnitelma, jossa määritellään oppimisen tavoitteet ja parhaat keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Henkilökohtaistamissuunnitelma on tutkinnon suorittajan ja oppilaitoksen välinen sopimus tavasta suorittaa tutkinto. Molemmat osapuolet sitoutuvat suunnitelman noudattamiseen ja päivittämiseen.

Henkilökohtainen tutkintosuunnitelma on tarkempi suunnitelma osaamisen osoittamisesta tutkintotilaisuuksissa. Suunnitelma pohjautuu tutkinnon osan arvioinnin kohteisiin ja kriteereihin.

3.3. Opintojen aikainen ohjaus ja tukitoimet

Opintojen etenemistä ohjaavat ja tukevat koko koulutuksen ajan vastuuopettaja, ohjaava opettaja ja muu henkilökunta.

Aikuiskoulutuksen yhteisöllisyyden korostaminen ja välittävä pedagogiikka luovat turvallisen oppimisympäristön.

Opintojen eri vaiheessa opiskelijalla on oikeus saada luottamuksellista ohjausta, tukea ja apua oppimiseen ja opiskeluun liittyvissä asioissa mm.

- opintojen rahoittaminen ja tuet
- opintojen suunnittelu ja henkilökohtaistaminen
- opiskelutaidot, oppimisvaikeudet
- opiskelumotivaation kehittäminen ja ylläpitäminen
- opiskelijaryhmään liittyvät asiat
- oman elämäntilanteen ja opiskelun yhdistäminen, ajanhallinta
- opintojen eteneminen
- työssäoppiminen
- tutkinnon suorittaminen
- jatkokoulutusmahdollisuudet
- työllistyminen ja työnhaku

Opiskelijan käytössä olevat palvelut

- ryhmäohjaus (vastuopettaja/tutkintovastaava, ohjaava opettaja)
- henkilökohtainen ohjaus (vastuopettaja, ohjaava opettaja, opintosihiteeri)
- puhelinohjaus (opintosihiteeri, vastuopettaja, ohjaava opettaja, ammattiopettaja)
- sähköpostiohjaus (opintosihiteeri, vastuopettaja, ohjaava opettaja, ammattiopettaja)
- verkko-ohjaus (vastuopettaja/tutkintovastaava, ohjaava opettaja, ammattiopettaja)
- ohjaus työpaikalla (vastuopettaja/tutkintovastaava, ammattiopettaja, työpaikkaohjaaja, ohjaava opettaja)

Tarvittaessa opiskelija ohjataan muiden organisaatioiden ohjaus- ja koulutuspalvelujen piiriin.

3.4. Työssäoppiminen ja työturvallisuus

Työssäoppimisen ja/tai tutkintotilaisuuksien järjestämisen yhteistyöstä työpaikan ja oppilaitoksen kanssa varmistetaan kirjallisella sopimuksella. Oppilaitoksen laatimaa työssoppimislomaketta käytetään vain sellaisissa tilanteissa, joissa **työssäoppija ei ole työsuhteessa kyseiseen työnantajaan**. Ei siis oppisopimusopiskelijoille, jotka työssäoppivat omalla työpaikallaan.

Huom! Lomaketta käytetään kuitenkin siinä tapauksessa, että oppisopimusopiskelija on työssäoppijana jossakin muussa työpaikassa.

Turun kaupunki vakuuttaa työssäoppijan/tutkinnon suorittajan työpaikalla tapahtuvien tapaturmien varalta.

3.5. Opintojen rahoitus

Aikuinen voi rahoittaa toimeentulonsa koulutuksen ajaksi monella tavalla. Soveltuva tukimuoto riippuu siitä, onko hakeutuja esim. työtön tai työsuhteessa ja ovatko opinnot päätoimisia.

Alkavien koulutusten yhteydessä kerrotaan millä rahoitusmuodoilla se järjestetään ja millaisia opintososiaalisia etuja siihen on mahdollista saada. Sekä työssäkäyville että työttömille henkilöille on tarjolla mahdollisuuksia opintojen aikaisen elämänsä rahoittamiseen. Linkkien kautta pääset perehtymään koulutusten rahoitusmahdollisuuksiin.

3.6. Arviointi ja todistukset

Opiskelijan arvioinnilla ohjataan ja kannustetaan opiskelua sekä kehitetään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Oppimisen arvioinnilla varmistetaan, että tutkinnon suorittajalla on riittävät valmiudet osoittaa ammattitaitonsa tutkintotilaisuuksissa. Tutkintoon **valmistavasta koulutuksesta** opiskelija saa osallistumistodistuksen ja opintorekisteriotteen.

Tutkinnon osan arviointi tehdään monipuolisesti kolmikantaisesti tutkinnon perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten, arvioinnin kohteiden ja kriteerien perusteella. Ammatillisissa perustutkinnoissa arvioidaan asteikolla kiitettävä 3, hyvä 2, tyydyttävä 1. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa arvioidaan aina hyväksytyt/hylätty-asteikolla.

Tutkintotoimikunta myöntää erikseen tutkintotodistuksen.

3.7. Jatko-opintokelpoisuus

Näyttötutkintona suoritettu ammatillinen perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto antavat kelpoisuuden korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin ja yleisen kelpoisuuden ammattikorkeakouluopintoihin.

4. OPPISOPIMUSKOULUTUS

Oppisopimus on joustava ja käytännönläheinen koulutusmuoto, jossa opiskelija ja työnantaja solmivat yhteisesti työ- ja koulutussuhteen. Opiskelija hankkii itse oppisopimustyöpaikan. Oppisopimus on määräaikainen työsopimus. Oppisopimuskoulutus perustuu opiskelijan ja työnantajan väliseen sopimukseen ja opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Oppisopimuskoulutuksena voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Lisäksi oppisopimuskoulutuksena voidaan järjestää lyhytkestoista ei-tutkintoon johtavaa lisäkoulutusta. Opiskelu toteutetaan pääosin työpaikalla käytännön työtehtävissä, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla alan oppilaitoksessa.

4.1. Opiskelijan edut oppisopimuskoulutuksessa

Sopimusaikana opiskelija saa työssäoloajalta työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Oppilaitospäiviltä opiskelijan on mahdollista saada päivärahaa 15 euroa/päivä, perheavustusta 17 euroa/päivä, korvausta matkakustannuksista ja majoituskorvausta 8 euroa/päivä. Päivärahojen myöntämisestä sovitaan sopimushetkellä. Asian voi tarkistaa oppisopimustoimistosta. Lisäksi opiskelija saa määräaikaisen kokopäivätyön sekä työehtosopimukseen kuuluvat etuudet, esim. lomat ja maksuttoman opetuksen.

4.2. Jatko-opintokelpoisuus

Oppisopimuskoulutuksena suoritettut tutkinnot antavat saman pätevyyden ja jatko-opintokelpoisuuden kuin ammatillinen perustutkinto, ks. edellä 3.7.jatko-opintokelpoisuus.